HET VERHAAL VAN DE BILTSE DUINEN
OF... HOE HET OMSTREDEN BOSGEBIED UITEINDELIJK DE STATUS VAN GEMEENTELIJK MONUMENT BEREIKT.

John Bluemink en Peter van Puijenbroek

Deel 2

In de vorige aflevering is ingegaan op het ontstaan van het golfpark. Na het overlijden van de initiatiefnemer Freddy Hooghiemstra neemt de golfclub het voortouw over voor de uitbreiding van het golfpark. Nu de gemeente niet akkoord is gegaan met uitbreiding in de Biltse Duinen komt met de verkoop van manege de Molshoop een alternatief in beeld. In deze aflevering wordt ingegaan op de ontwikkelingen vanaf 1993, als het paardendressuurcentrum van de bereden politie wordt verplaatst naar Nunspeet en de manege met de weilanden van de Molshoop door Domeinen te koop wordt aangeboden aan de gemeente. De golfclub heeft het plan om uit te breiden in het Molshoopterrein, maar de benodigde grond moet nog worden verworven. In dit nieuwe (derde) plan wordt toch weer aanspraak gemaakt op een deel van de Biltse Duinen. De gemeente speelt in het verloop een belangrijke rol. Uiteindelijk krijgt dit verhaal voor de natuurliefhebbers alsook voor de golfers een zeer onvoorzien verloop!

Verder op het grillige pad van voorgenomen zaken

In het voorjaar 1993 blijkt dat het college van B en W niet eensgezind is over het plan van de golfclub om op het Molshoopterrein uit te breiden. Wethouders Limborgh (D66) en Huitema (PvdA) zijn tegen het plan (zie kaart 2a). Echter, burgemeester Tchernoff en de wethouders Van der Linden (CDA) en Van Eijken (VVD) zijn voorstanders. Het College stelt de raad voor om het adviesbureau STL in Nijmegen opnieuw te vragen de ecologische effecten van dit plan te onderzoeken: dit is een tweede zgn. 'Second Opinion'. Het voorstel stuit in de raad op verzet van Groen Links, D66 en PvdA. Zij spreken van een trendbreuk, gelet op eerdere besluitvorming.

In november 1993 wordt de conclusie van het tweede STL rapport, dat is opgesteld door D. de Boer, bekend gemaakt. Het eindoordeel

is voor de golfclub een steun in de rug.
Het luidt als volgt:...*„de uitbreiding in het Molshoopbos, mits deze volgens het ingediende plan wordt uitgevoerd, zal een beperkt verlies aan natuurwaarde met zich meebrengen. Dit verlies kan binnen de planlocatie worden gecompenseerd door een natuursparende aanleg, en buiten de planlocatie door natuurgericht bosbeheer dat wordt gefinancierd met de opbrengst uit pacht."*

De Vrienden en ook het IVN wensen geen krimp te geven en verklaren het rapport boterzacht te vinden omdat de effecten van 'groot grondverzet', 'bemesting', 'uitspoeling', en 'verdroging' enz. buiten beschouwing zijn gebleven. De Vrienden komen vervolgens onder druk te staan als de golfclub een open brief publiceert met de belofte dat:

(i) de pacht, die de golfclub betaalt voor de 2,1 ha in de Biltse Duinen, zal worden besteed aan natuuronderhoud voor de overblijvende 26 ha; en
(ii) de mogelijkheid voor uitbreiding naar 18 holes door de golfclub bij voorbaat zal worden uitgesloten.

De reacties die binnenkomen sporen de Vrienden aan het aanbod van de golfclub niet te negeren. Als het bestuur van de golfclub in december 1993 de Vrienden uitnodigt tot nader overleg, besluiten zij deze uitnodiging te aanvaarden. Echter, zij zeggen vooraf zonder beschuit niet scheep te willen gaan en geven aan welke toezeggingen zij verwachten. Dit zijn: (i) een verklaring dat Centraal Nederland de pacht geheel en blijvend zal besteden aan natuuronderhoud; en (ii) een toezegging op schrift dat de golfclub later niet zal uitbreiden naar 18 holes.
Gaande het gesprek met het bestuur blijkt dat de golfclub niet kan garanderen dat de pacht (geraamd op 8.000 gulden per jaar) geheel ten goede zal komen aan onderhoud, omdat Centraal Nederland als eigenaar hierover beslist. Een schriftelijke verklaring dat de golfclub niet zal uitbreiden naar 18 holes wordt ook niet gegeven, omdat deze wens tot uitbreiding nu niet aan de orde is. Het overleg blijft dus zonder resultaat.

De behandeling van het verzoek tot uitbreiding van de golfbaan vergt donderdag 17 februari 1994 zoveel tijd dat de commissie voor advies aan Ruimtelijke Ordening aan één vergadering niet genoeg heeft. Om alle opmerkingen, bezwaren en vragen van de oppositiepartijen, het Milieuplatform De Bilt en van de Vrienden te kunnen beantwoorden, is een tweede

vergadering nodig. Deze zal pas plaatsvinden aan het einde van de maand maart van dat jaar, na de verkiezingen voor een nieuwe gemeenteraad.

De Vrienden komen tot het besef dat zij gebruik moeten maken van de verkiezingsstrijd om de uitbreiding onder de aandacht te brengen. Voor dat doel brengen zij huis aan huis 4.400 brieven rond en plakken zij tot ergernis van VVD en CDA affiches op alle verkiezingsborden met de slagzin *Golf ontbost* en *Kies voor bos nu het nog kan.* Weliswaar verliest het CDA een zetel, maar dit zal niet baten en de voortzetting van de discussie in de commissie voor advies op 24 maart 1994 blijft een herhaling van zetten. Op 23 augustus 1994 maken B en W bekend een voorbereidingsbesluit te gaan nemen *voor de locatie Burg. Van de Borghlaan 6 in verband met het uitbreiden van een golfbaan.*

Om zelf de regie te behouden over prijs- en de grondverdeling tussen manegehouder Geertsen en de golfclub besluiten B en W in het najaar van 1996 gebruik te maken van het eerste recht van koop van manege en paardenweides. Een minderheid in de raad maakt bezwaar tegen deze rol. Immers het is volstrekt duidelijk dat de golfclub de grond wenst voor slechts één doel: dat is om er een golfbaan op aan te leggen. Als de gemeente nu met de golfclub in zee gaat en helpt bij het verwerven van grond, dan heeft zij later de handen niet vrij wanneer de golfclub verzoekt om de golfbaan te mogen aanleggen. Dit bezwaar knelt des te meer als blijkt dat de gemeente 165.000 gulden wenst te innen bovenop het bedrag dat de golfclub betaalt voor de grond. Dit bedrag wordt gemotiveerd als een vergoeding van de plankosten die de gemeente heeft gemaakt c.q. nog zal maken ten behoeve van de uitbreiding.
De oppositiepartijen zien de transactie als dreigende 'rouwkoop', die kan eindigen in een bestuurlijke en civielrechtelijke strop. De gemeente riskeert dat dit bedrag wordt teruggevorderd in het geval de uitbreiding er niet komt. Het college zegt toe dat in het koopcontract de bepaling wordt opgenomen dat de golfclub op de hoogte is van de onzekere uitkomst, en het risico aanvaardt dat de planprocedure negatief kan uitpakken. Met dat voorbehoud gaat op 19 december 1996 een meerderheid in de raad schoorvoetend akkoord. Zodoende kan de golfclub met medewerking van de gemeente 2,7 ha van de weilanden van de Molshoop verwerven. De manege heeft dan de resterende 1,8 ha weiland.

De golfclub verwerft het Molshoopbos

Om een negen holes golfbaan te realiseren heeft de golfclub niet voldoende aan de 2,7 ha die zij met hulp van de gemeente van Domeinen zal kopen. Om die reden wil de golfclub ook het aangrenzende Molshoopbos verwerven. Dit bos blijkt een onverdeelde boedel te zijn van wijlen Mevrouw Vroegindeweij en is nu het eigendom van twee dames. Terwijl de onderhandelingen met de gemeente lopen, wordt duidelijk dat er een conflict is gerezen over de aankoop van 18,6 ha Molshoopbos. In eerste instantie slaagt de golfclub erin om eenderde aan te kopen, maar met de tweede eigenares kan geen overeenstemming worden bereikt. Deze eigenaresse geeft op grond van haar geloofsovertuiging te kennen haar deel onder géén voorwaarde te willen afstaan en de golfers ook geen overpad te willen verlenen om reden dat het terrein wordt vrijgegeven voor het golfspel op de Dag des Heeren.
Omdat het gekochte deel van het bos samen met het overige bos onderdeel is van een onverdeelde boedel, is het niet duidelijk welk deel de golfclub feitelijk gekocht heeft en waar dat ligt.

De golfclub spant een rechtszaak aan om daar helderheid over te verkrijgen, en om te bewerken dat de aankoop bruikbaar is voor het doel dat de golfclub voor ogen heeft. Door tussenkomst van de rechtbank - en met de hulp van drie adviseurs - wordt uiteindelijk (d.d. 26 maart 1999) toch het gehele bosgebied aangekocht; niet door de golfclub, maar door Fortis. De koopakte bevat dan wel een nadere afspraak voor tweederde van de 18,6 ha, waardoor slechts zes ha van de verworven grond mag worden ingericht voor golf. De beperkende bepaling in het koopcontract luidt: *„De vereniging zal op uitdrukkelijk verzoek van verkoper bij de aanleg en de inrichting van de golfbaan ervoor zorgdragen dat de oppervlakte van de fairways en de greens van de onderhavige gronden niet meer dan een derde gedeelte bedragen, zodat op zondag op twee derde gedeelte van deze gronden geen golf zal worden gespeeld (behoudens uiteraard voor het geval dat er per ongeluk een golfbal buiten de hier bedoelde fairways en greens wordt geslagen)."*

Volgens afspraak zal de golfclub over de grond kunnen beschikken, zodra de gemeente de planprocedure voor het wijzigen van de bestemming met succes zal hebben afgerond. De golfclub denkt de aap binnen te hebben. Later zal blijken dat mede door de beperkende bepaling in het koopcontract

het oorspronkelijke plan van uitbreiding uit 1994 drastisch moet worden gewijzigd. De aanpassingen in het vierde plan ten opzichte van het derde uit 1994 zullen op grote bezwaren stuiten.

Onwil in eigen kring

Naast de problemen die de golfclub ontmoet bij het verwerven van voldoende grond, blijkt verschil van mening te bestaan met de exploitant van het golfpark. Het oorspronkelijk plan voor uitbreiding uit 1994 ging ervan uit dat de zes bestaande oefenholes op het golfpark zouden worden omgevormd tot drie grotere, die passen bij een wedstrijdbaan met een B-status. Het management van het golfpark dat eind 1993 is gewijzigd, gaat bij nader inzien niet akkoord. De nieuwe exploitant, de heer De Jong, vindt dat het plan uit 1994 de zakelijke ontwikkeling van het park schaadt. Zo'n aanpassing zal de continuïteit in de bedrijfsvoering onderbreken. Dit meningsverschil leidt tot een stroeve verhouding tussen enerzijds de exploitant van het golfpark en anderzijds het bestuur van de golfclub. Op 14 maart 1997 laat de exploitant de gemeente weten dat er geen overeenstemming bestaat met de golfclub over de uitvoerbaarheid van het plan uit 1994. Om averij te voorkomen zal de golfclub ook om deze reden haar plan moeten aanpassen.

Een tweede verschil van mening rijst met de nieuwe manegehouder die zich ergens lelijk mee geschoren voelt. De manege is na de verkoop door Domeinen diverse keren van eigenaar veranderd. De nieuwe eigenaar vindt dat de verdeling van de weilanden nadelig uitpakt voor de waarde-ontwikkeling van de manege. Bovendien wijst hij de aanleg van een golfbaan direct naast de weilanden van de hand, omdat het golfen in de directe nabijheid van ruiters en paarden levensgevaarlijk is.

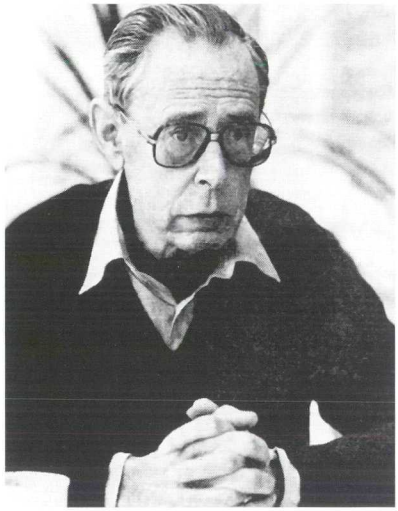

Voorzitter C.Q. van Daalen van de Golf & Countryclub De Biltse Duinen is ervan overtuigd dat het aangepaste plan van de vereniging hoge ogen gooit. (Bron: Utrechts Nieuwsblad, februari 1992; Foto: Michael Kooren)

Voorzitter Van Daalen verklaart warm noch koud te worden van de afwijkende standpunten en bagatelliseert het probleem. Beide heren hebben 'amen' gezegd en daarmee hebben zij maar te leven.

De golfclub overspeelt haar hand

Op 13 oktober 1999 dient het bestuur bij de gemeente het nieuwe plan in, nu de golfclub kan aantonen over voldoende grond te beschikken. Dit is het vierde plan van uitbreiding waarmee een uitbreiding met negen nieuwe wedstrijdholes wordt voorzien zonder dat het golfpark hieraan bijdraagt. Dit plan gaat uit van 8,6 ha in de Biltse Duinen die van Midnet (voorheen Centraal Nederland) gepacht kunnen worden. Nota bene, was in het voorgaande plan (1994) nog sprake van de aanleg van één hole op 2,1 ha, nu zijn hier vier holes gepland op 8,6 ha. Daarnaast komen er vijf holes in het Molshoopbos. Wat betreft ruimtebeslag is dit plan meer omvangrijk dan enig voorgaand plan.
Het IVN dient op 18 november 1999 een uitgebreid schriftelijk bezwaar in bij de gemeente. De Vrienden sluiten op 12 december 1999 hierbij aan met een eigen bezwaarschrift. Naarmate details bekend worden, roept dit vierde plan steeds meer weerstand op. Publicaties in de pers, een forumdiscussie, een interview uitgezonden via de regionale omroep Radio M, alsook brieven van lezers trekken breed de aandacht. De leden van de ruitervereniging de Molshoop sluiten zich collectief aan bij de Vrienden vanwege de voorgenomen golfactiviteit in de directe nabijheid van paarden. Bij het koor van protest voegen zich de stemmen van de kinderen van de Dr. W. van Everdingenschool die hun *Golfbaan Nee* luid en duidelijk laten horen.

Leerlingen van de Dr. W. van Everdingenschool in protestmars op weg naar het gemeentehuis om bezwaar aan te tekenen tegen een negen-holes-golfbaan. (Foto: John Bluemink)

Joni Mastenbroek en haar kompanen bij het begin van de protestmars. (Foto John Bluemink)

De leerlingen van de genoemde basisschool verzamelen onder aanvoering van Joni Mastenbroek (elf jaar) en haar twee vriendinnen Wesly en Laura 1700 handtekeningen van omwonenden. Op 23 maart 2000 vindt de handtekeningenactie zijn hoogtepunt in een kinderkruistocht naar het gemeentehuis. Gewapend met borden en uitgerust met fluitjes trekt de luidruchtige stoet begeleid door enkele SP-leden door Bilthoven. De politieke betrokkenheid van de kinderen behoort zijn beloning te krijgen door de handtekeningen te mogen overhandigen aan burgemeester Tchernoff in hoogsteigen persoon. Hierin schiet de regie van de SP tekort. De burgervader geeft niet-thuis en persvoorlichter Jan-Bart van Opperaaij neemt de handtekeningen in ontvangst.

De protesten sorteren effect. Op 13 juni 2000 houdt de commissie van advies voor ruimtelijke ordening een extra vergadering om het vierde uitbreidingsplan te bespreken. Het college is intern verdeeld en heeft de raad gevraagd om een richtinggevende uitspraak. CDA en VVD (samen goed voor elf zetels) pleiten voor een Milieu Effect Rapportage (MER). Om diverse redenen willen de andere partijen niet meewerken. Men acht het belang van de vele recreanten groter dan dat van een relatief kleine groep golfers, maar vooral wil men de ecologische waarde van het natuurgebied niet in de waagschaal stellen. Uiteindelijk wordt er gestemd en dan blijkt dat de stemmen van de eenmansfracties de doorslag geven. Met steun van ABBB en de SGP wordt het plan met zestien tegen vijftien stemmen verworpen. Bestuurslid T. Graus van de golfclub, die aan het begin van de discussie nog zeer optimistisch was, toont zich aan het einde van de avond een zeer teleurgesteld man. Hij verklaart dat de golfclub het voorstel terugtrekt in afwachting van een gunstiger klimaat na de gemeentelijke

Plan voor uitbreiding uit 2000. Volgens dit voorstel komen er vijf holes in de Molshoop en vier in de Biltse Duinen. Het golfpark neemt geen deel aan dit plan dat in 2003 nog is aangepast om tegemoet te komen aan de bezwaren van de ruiters. (Kaartje uitgewerkt door Peter van Puijenbroek)

herindeling van De Bilt wanneer een nieuwe politieke situatie zal zijn ontstaan. De Vrienden kunnen zich gelukkig prijzen want voor het eerst is er een minimale meerderheid op hun hand.

Het vijfde plan van uitbreiding

Na de gemeenteraadsverkiezing in november 2000 dient de golfclub het vijfde plan in. Dit plan is ten opzichte van het voorgaande plan uit 1999 op één onderdeel gewijzigd. Om tegemoet te komen aan het meningsverschil met de ruiters wordt voorgesteld om de paardenweides te verplaatsen zodat deze direct aansluiten bij de gebouwen van de manege. Daardoor wordt vermeden dat afzwaaiende golfballen risico opleveren voor paarden en/of

ruiters. Dat is tevens aanleiding voor een nieuw bezwaar omdat dan 1,8 ha van het Molshoopbos wordt omgezet in weiland.

Het bestuur van de golfclub laat het hier niet bij. De Grontmij NV krijgt de opdracht om de natuurwaarde van het plangebied in kaart te brengen. Dit rapport zal dienen als startnotitie voor een Milieu Effect Rapportage (MER) zodra de gemeenteraad instemt met de voorgestelde uitbreiding. Een tweede front wordt geopend naar de provincie nu het Streekplan op de agenda staat om te worden bijgesteld.

De tekst in het concept Streekplan 2005-2015 betreffende de Biltse Duinen geeft aanleiding tot touwtrekken in woordgebruik tussen de golfclub enerzijds en de Vrienden anderzijds. De golfclub slaagt erin om hun preferente voorstelling van zaken te laten doorklinken in het definitieve Streekplan (2005-2015). De tekst luidt als volgt: *„Uitbreiding van een golfbaan in landelijk gebied 3 en de EHS is in algemene zin niet per definitie onmogelijk. Beoordeling vindt plaats aan de hand van het in de EHS geldende 'nee, tenzij'-regime. Indien aan dit beginsel wordt voldaan, de inrichting plaatsvindt in goed overleg met Het Utrechts Landschap, en er voldoende garanties worden geboden voor de openbare toegankelijkheid van het terrein voor recreatief medegebruik (wandelen en fietsen), staan wij positief tegenover een uitbreiding van de golfbaan."*
Vijf maanden later bericht Het Utrechts Landschap aan de provincie en de gemeente dat het deze voorstelling van zaken niet onderschrijft.

Een 'Quick Scan' natuurtoets
Op 19 april 2005 presenteert de Grontmij NV de *'Quick Scan natuurtoets uitbreiding golfbaan Biltse Duinen'.* Het is de uitkomst van een literatuuronderzoek naar de natuurwaarde in het plangebied dat is gedaan door ir. C.J. Jaspers. Behalve aan de gemeente wordt de Quick Scan ook voorgelegd aan de Stichting Het Utrechts Landschap (HUL) en aan de Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU).
Dan, in een gezamenlijke brief (d.d. 27 mei 2005) aan de provincie Utrecht en aan de gemeente De Bilt, verklaren ing. H.K.M. Lugtmeijer (directeur HUL) en ir. J.A.C. Hogenboom (directeur NMU): *„Op basis van onze afwegingen komen wij wederom tot de conclusie dat de uitbreiding van de golfbaan ongewenst is. Wij verzoeken u dan ook niet in te stemmen met de uitbreiding van de huidige*

golfbaan De Biltse Duinen."

In de loop van 2006, bij de startnotitie voor het nieuwe bestemmingsplan voor het Buitengebied Bilthoven Noord/Oost, wordt ook het advies van de provincie Utrecht bekend. De provincie stelt voor dat de golfclub haar huiswerk overdoet omdat ...*„de Quick Scan onvoldoende antwoord geeft op de vraag of er sprake is van een significante aantasting van de aanwezige natuurwaarde."*
Mede op grond van deze reacties besluit de gemeente De Bilt om in het bestemmingsplan voor de Biltse Duinen en het Molshoopbos de aanduiding 'multifunctioneel bos' te handhaven.

De Biltse Duinen in de etalage

In het verloop van 2005 wordt bekend dat het busbedrijf Connexxion - waarvan de Staat alle aandelen bezit - wordt geprivatiseerd. Het grondbezit, waartoe de Biltse Duinen behoren, komt in de verkoop. In juli 2005 worden de Vrienden op de hoogte gebracht dat makelaar Guus Boon de markt verkent op zoek naar gegadigden onder de inwoners van Bosch en Duin die een tuin hebben die grenst aan de Biltse Duinen. Bij navraag (d.d. 8 juli 2005) bevestigt hij dat de grond inderdaad te koop wordt aangeboden. Deze grond is niet aangeboden aan de golfclub omdat zij niet te boek staat als voldoende kapitaalkrachtig; en ook niet aan Het Utrechts Landschap, omdat deze stichting toch niet van plan is meer te bieden dan € 1,- per m². De Vrienden zijn gealarmeerd en informeren Het Utrechts Landschap en de Stichting Natuur en Milieu Utrecht, alsook het ministerie van LNO.

In samenspraak met Dirk van Kekem worden in de Tweede Kamer door de SP vragen gesteld aan de ministers Veerman en Zalm met de bedoeling dat een natuurorganisatie het eerste recht van koop zal krijgen (Kamervragen nr.:Fin.2006-97). Zonder resultaat. Minister Zalm, die mede namens minister Veerman antwoordt, stelt zich afwijzend op. Hij bestrijdt dat de verkoop leidt tot een ander gebruik van de grond omdat de EHS-status en de bestemming van het gebied ongewijzigd blijven. Volgens beide ministers is het aan de

'EEN NATUURGEBIED? HET IS EEN KALE ZANDVLAKTE. ACH, WAT KUNNEN MIJ DIE LINKSE RAKKERS NOU SCHELEN'

EVERT KROON (NR.333) ziet geen probleem in de koop en verkoop van een Utrechts natuurgebied

„Een kale zandvlakte": aldus orakelde grondspeculant Evert Kroon in het tijdschrift Quote
(Bron: "Quote 500", december 2006)

gemeente om deze opzet te handhaven.

Versjacherd

Later blijkt uit gegevens van het kadaster dat de Biltse Duinen door Connexxion zijn prijsgegeven aan grondspeculatie. Twintig ha worden aan vastgoedhandelaren G. Boon en E. Kroon verkocht, die optreden als de enige beherende vennoten van 'Q en Q Investments'. Nota bene, makelaar Boon heeft zes maanden eerder (medio 2005) potentiële kopers benaderd met een vraagprijs van € 7,- per m²; om vervolgens op 31 maart 2006 zelf, samen met E. Kroon, twintig ha te kopen voor de prijs van € 1,60 per m². Uit de stukken van het kadaster wordt duidelijk dat op de dag van overdracht hiervan ruim negen ha en driehonderd are als twee percelen via een ABC-transactie zijn doorverkocht aan twee particulieren voor de prijs van € 5,30 per m². Op dezelfde datum verkoopt Connexxion Vastgoed nog twee percelen aan twee bewoners van de Bosuillaan waaronder 3785 m² aan de heer Peek. Op 9 juni 2006 wordt nog eens een perceel van zeven ha en zevenhonderd are verkocht aan Fortis voor de prijs van € 2,- per m². Dit is de hoeveelheid grond die de golfclub voor haar uitbreiding op het oog heeft. Bij laatstgenoemde grondtransactie is wel een antispeculatiebeding opgenomen, terwijl dit beding bij de transactie met Boon en Kroon ontbreekt.
De grondtransacties geven aanleiding tot een breed gedragen verontwaardiging als blijkt dat de Staat haar positie niet heeft gebruikt om de verkoop aan een natuurorganisatie te bevorderen; Connexxion als openbaar dienstverlenend bedrijf onmaatschappelijk heeft gehandeld; Het Utrechts Landschap haar mogelijkheden niet goed heeft uitgespeeld; en twee grondspeculanten met 12 ha natuurgebied en een winst van 150.000 euro zijn gaan strijken.

De Biltse Duinen als landschappelijk monument

De Vrienden realiseren zich dat nu de opdeling een feit is, de samenhang van het gebied verloren dreigt te gaan. Naast versnippering van eigendom en versnippering van beheer, dreigt nu ook versnippering in besluitvorming bij gemeente en provincie. Met een beroep op het Europees verdrag in zake de bescherming van lokale, waardevolle landschappen (Conventie van Firenze 2000), bedenken de Vrienden de mogelijkheid om het gebied te doen aanwijzen als beschermd gemeentelijk monument. Daarmee wordt het gebied de Biltse Duinen als een landschappelijk geheel benoemd en als

'Historische stap'

DOOR MARIE-ANNE DE JONGE

BILTHOVEN - Natuurgebied De Biltse Duinen is zo waardevol dat het college er, met een beroep op de Conventie van Firenze een gemeentelijk monument van wil maken.

"Een historische stap. De Bilt is de eerste gemeente in Nederland die de Conventie toepast", zei voorzitter van de commissie Ruimtelijke Ordening mevrouw Brenk-van Barneveld afgelopen donderdag. De Raad van Europa wil het Europese erfgoed veiligstellen, door onder meer belangrijke landschappen verregaande bescherming te bieden.

"Landschap draagt bij aan lokale culturen en is fundamenteel voor de menselijke ontwikkeling en consolidatie van de Europese identiteit", staat in de tekst. De Biltse Duinen waren in

Biltse Duinen gemeentelijk monument?

handen van vervoersbedrijf Connexxion, dat het twee jaar geleden verkavelde en aan diverse partijen verkocht. Sindsdien zijn bomen gekapt, hekken geplaatst en stuifduinen beplant. De gemeente wil dat voorkomen en het gebied weer vrij toegankelijk maken voor het publiek.

Onzorgvuldig

De heer Reitsma is particulier eigenaar van een perceel en slecht te spreken over het plan. "De huidige bescherming die het bestemmingsplan biedt gaat ver genoeg. Een eigenaar mag zijn erf afsluiten, en de plotselinge haast waarmee de gemeente dat recht nu wil doorkruisen is onzorgvuldig. Er is niet schriftelijk over gecommuniceerd", verklaarde hij in de commissie.

De gemeenteraad behandelt het voorstel 20 december.

Het AD bericht: 'Historische Stap'
(Bron Algemeen Dagblad – Utrecht Dichtbij 19 december 2007)

zodanig bezien. Op 8 augustus 2006 wordt door de Vrienden mede namens het IVN bij de gemeente De Bilt het verzoek ingediend dat ook de steun krijgt van de Vereniging Heemschut in de provincie Utrecht. Wanneer wethouder Ditewig het voorstel van voorzitter Theo van Keulen in ontvangst neemt, verklaart hij reeds overleg te hebben met de nieuwe eigenaren. Zijn inspanningen zijn erop gericht de toegang voor wandelaars, het beheer van het landschap, en het onderhoud van de natuurwaarde veilig te stellen. Dit leidt ertoe dat op instigatie van Frans Poot dd. 28 september 2007 – als eerste stap – een perceel van 0,37 ha wordt aangekocht door de Stichting Mens en Natuur. Minder goed vergaat het de bospercelen van ir. W. van Rootselaar (4,2 ha) en A. de Blecourt (4,5 ha). Onder de dekmantel van bosonderhoud wordt hier op grote schaal gekapt. Uit stamresten en wortelstronken wordt tussen beide percelen een erf afscheiding van meer dan twee meter hoog opgetrokken. De houtstapel verhindert de vrije doorgang over lang bestaande paden. Hier staat een Menhir die

Een Menhir uit stamresten in de Biltse Duinen om moedwillig de wandelpaden te versperren.
(Foto John Bluemink)

getuigt van onverholen minachting voor eigen buurtgenoten en voor de gemeenschap die het bosgebied 'multifunctioneel' willen houden. De term multifunctioneel betekent immers

AD www.AD.nl
ZATERDAG 22 DECEMBER 2007 UO

Waardevol landschap Biltse Duinen wordt monument

JOLANDA BROKKING
BILTHOVEN

De Bilt past de monumentenverordening aan om het waardevolle landschap van de Biltse Duinen te kunnen beschermen. De raad heeft donderdag de eerste stap gezet met een nieuwe verordening.

Aanleiding zijn de gebeurtenissen in de Biltse Duinen. Delen van dit gebied zijn sinds 2005 in bezit van particuliere eigenaren die met hekken, ijzerdraad en houtwallen proberen erfafscheidingen in het gebied te creëren. De aangepaste monumentenverordening is een middel voor de gemeente, ook als zij geen eigenaar van de grond is, een gebied te kunnen beschermen.

Net als gebouwen kunnen natuurgebieden in aanmerking komen voor een monumentenstatus. Als dat na een inspraak- en bezwaarprocedure wordt toegewezen, heeft een landschap een beschermde status. Het mag dan wel worden onderhouden, maar de aantasting van het karakter van het landschap kan zo worden voorkomen.

In de Biltse raad was brede steun voor de aanpassing van de monumentenverordening. Alleen de SGP en ChristenUnie vrezen voor de bouwmogelijkheden in het agrarische gebied in de gemeente. Zij denken dat de reikwijdte van de verordening niet is te overzien en stemden daarom tegen. De verordening gaat op 28 december in. Vervolgens start de procedure om de Biltse Duinen aan te wijzen als monument.

Het AD bericht: 'Waardevol landschap Biltse Duinen wordt monument'.

bestemd voor meerdere doeleinden, waarvan de openluchtrecreatie er een is. Beide eigenaren maken een lange neus naar de Overheid, die zich op het standpunt stelt dat verandering van eigendom geen verandering van gebruik met zich meebrengt. Met hun actie – en aldus onvoorzien – tonen zij aan dat de bestaande wetgeving niet toereikend is om een waardevol landschap afdoende te beschermen.

In vervolg op het voorstel van de Vrienden en van het IVN, stemt de gemeenteraad op 18 december 2007 in met de verruiming van de monumentenverordening. Hiermee is De Bilt de eerste gemeente in Nederland die op verzoek van de eigen burgers invulling geeft aan het Europees verdrag van Firenze. In dit verdrag (Firenze 2000) staat dat de bescherming van lokale waardevolle landschappen een taak is van de overheid. Voor de gemeente De Bilt is de bescherming van het landschap De Biltse Duinen actueel geworden nu blijkt dat naast de bescherming die uitgaat van het bestemmingsplan, aanvullende bescherming noodzakelijk is.

Dit verhaal van de Biltse Duinen laat zien dat het Algemeen Dagblad (AD) d.d. 19 december 2007 met recht spreekt van een 'Historische Stap', om op 22 december te vervolgen met 'Waardevol landschap Biltse Duinen wordt monument'.

---

* De auteurs van *Het verhaal van de Biltse Duinen* zijn beiden bestuurslid van de vereniging Vrienden van de Biltse Duinen. Deze vereniging van omwonenden is op 23 maart 1988 opgericht en onder V 480975 ingeschreven bij de KvK in Utrecht.